



Open brief

Lelystad, 16 maart 2021

Aan: Provinciale Staten van Flevoland.
College van Gedeputeerde Staten van Flevoland,

Geachte leden van Provinciale Staten Flevoland/Gedeputeerde Staten.

Er is veel ellende in de wereld ((burger-)oorlogen, hongersnoden, martelingen enz. enz.) waar we vanuit Flevoland weinig aan kunnen doen. Waar we wel iets aan kunnen doen is de ellende in de Oostvaardersplassen: een einde maken aan het dierenleed bij de grote grazers.

Lange tijd was het welzijn van de grote grazers een verantwoordelijkheid van het Rijk. Deze verantwoordelijkheid in 2017 aan de provincie overgedragen. Aan u -Provinciale Staten- als vertegenwoordigers van de Flevolandse bevolking. De hoop was dat vanaf dat moment alles beter zou gaan. En het gaat nu veel beter in de Oostvaardersplassen dan voorheen, maar toch is er nog steeds geen volledig einde aan de ellende gekomen.

Na een lang traject van beraad en besluitvorming is in 2018 het advies van de commissie Van Geel uitgekomen. Dit advies is door een grote meerderheid van Provinciale Staten overgenomen en geldt nu als het nieuwe Beleidskader voor de grote grazers van de Oostvaardersplassen.

Dit Beleidskader is een grote verbetering ten opzichte van vroeger, maar voor de Heckrunderen blijven de omstandigheden problematisch. Deze problemen zijn vorig jaar meermalen in Provinciale Staten aan de orde gekomen. In een open brief (8 april 2020) hebben wij er toen voor gepleit de Heckrunderen uit te plaatsen.

In het advies van de commissie Van Geel werd al bepleit te onderzoeken wat de voor- en nadelen voor het gebied en voor de dieren zou zijn, wanneer een of twee van de soorten uit het gebied zouden worden genomen. (p. 46 advies commissie Van Geel).

Bij de besprekingen in Provinciale Staten was vorig jaar enige onduidelijkheid of het juridisch mogelijk zou zijn de Heckrunderen levend uit de Oostvaardersplassen te verwijderen. Dit is door het College nader onderzocht. De resultaten van dit onderzoek zijn u in een bericht van Gedeputeerde Staten (16 december 2020 med. 2715377) medegedeeld. Daaruit blijkt dat uitplaatsing van Heckrunderen juridisch mogelijk is: **“Indien de verplaatsing van de dieren niet plaats vindt met het doel de dieren uiteindelijk in de voedselketen te brengen, dan kunnen de dieren door de eigenaar/beheerder “eenvoudiger” geregistreerd worden”**. Toch adviseert het College niet tot uitplaatsing over te gaan, omdat dit niet een echte oplossing zou opleveren en bij de uitvoering praktische en financiële aspecten een rol spelen. Het gevolg is, dat er nu een patstelling is ontstaan.

In het door Staatsbosbeheer opgestelde Managementplan Oostvaardersplassen heeft Staatsbosbeheer er voor gekozen het aantal Heckrunderen te handhaven op 300. Een erg hoog aantal!!

In voorgaande winters is gebleken, dat de Heckrunderen zich in de concurrentiestrijd met edelherten, koniks én (brand-)ganzen slecht kunnen handhaven. De vegetatie is al vroeg in de winter te kort om door de Heckrunderen te kunnen worden opgenomen. Zowel in de winters van 2019, 2020 als in 2021 bleek dat de conditie van de runderen in de loop van de winter dusdanig slecht was geworden, dat er hooi moest worden bijgevoerd. In de winter van 2020 werd op 19 maart besloten te starten met bijvoeren en dit moest tot half mei worden voortgezet.

In de nu ten einde lopende winter verslechterde de conditie van de runderen nog sneller en moest vanaf 5 februari 2021 met bijvoeren worden begonnen. Daarbij gaat het om grote hoeveelheden. Op 10 maart was al 1000 ton hooi aan de dieren verstrekt. Ook nu zal dit bijvoeren waarschijnlijk tot in mei moeten worden voortgezet. Een kostbare aangelegenheid en ook een noodoplossing. Bijvoeren is geen structurele oplossing.

Het doel van Provinciale Staten was met het Beleidskader een einde te maken aan het dierenleed in de Oostvaardersplassen. Dit gaat bij de Heckrunderen dus nog steeds niet goed. Volgens de huidige protocollen van Staatsbosbeheer moet er worden bijgevoerd wanneer de gemiddelde BCS bij de Heckrunderen tot 2.0 is gedaald.

Dit is een te laag vastgesteld criterium. Voordat een gemiddelde BCS van 2.0 wordt bereikt, verkeert een groot deel van de runderen in BCS 1: in een zeer slechte conditie. Er is dan sprake van onacceptabel dierenleed!! Men kan zich op het standpunt stellen, dat enig interen op de vetreserves in de loop van de winter normaal en aanvaardbaar is, maar dat enkele honderden runderen maandenlang honger moeten lijden kan toch niet het doel van Provinciale Staten zijn!!

Aanpassing beleid:

Een aanpassing van het huidig beleid is dan ook dringend noodzakelijk.

Door allerlei omstandigheden (o.a. rechtszaken) is de reductie van het aantal grote grazers tot de beoogde 1100 nog niet geëffectueerd. Maar ook na het bereiken van dit aantal grote grazers zullen de Heckrunderen iedere winter opnieuw in de problemen komen.

Daarom hebben we vorig jaar er voor gepleit alle Heckrunderen uit de Oostvaardersplassen te verwijderen. Uit de eerder genoemde mededeling van Gedeputeerde Staten blijken zij daar geen voorstander van te zijn.

Naar onze mening is de huidige situatie echter onhoudbaar. Daarom verzoeken wij u nogmaals te besluiten tot een aanpassing van het beleid.

Huidig beleid:

Bij voortzetting van het huidig beleid zullen er ieder jaar bij de Heckrunderen 50 tot 100 kalveren worden geboren. Om het aantal Heckrunderen op 300 te handhaven zullen er dus ieder jaar ook 50 tot 100 runderen moeten sterven. En ook dan zullen vrijwel iedere winter langdurig grote hoeveelheden hooi moeten worden verstrekt om te voorkomen dat de runderen in te slechte conditie geraken.

Uitplaatsen:

Eerder hebben wij gepleit voor het uitplaatsen van alle Heckrunderen. Met een beetje goede wil is dat best realiseerbaar. (Zelfs de wisenten in Natuurpark Lelystad worden jaarlijks in een kraal opgesloten en door de dierenarts gecontroleerd, behandeld, gechipt en DNA-onderzoek uitgevoerd).

De Heckrunderen zouden kunnen worden overgebracht naar andere terreinen in Flevoland. Terreinen waar nu jaarlijks gedurende de zomerperiode vee van boeren wordt ingeschaard. Ook zijn er mogelijkheden om de runderen in te scharen in enkele gebieden die in het kader van Project Nieuwe Natuur Flevoland zijn of worden ingericht. Bijvoorbeeld in de strook langs de A6: de "Etalage" in Zuidelijk Flevoland, maar ook de strook tussen de A6 en Lage Vaart in Oostelijk Flevoland.

De runderen zullen dan de status van "gehouden dieren" hebben. Ook dan zal bijvoeren noodzakelijk zijn, maar door geboortebepanking (castratie van de stieren) zou de populatie door natuurlijk verloop in de loop der jaren kunnen afnemen.

Eenmalige sterke ingreep:

Een andere mogelijkheid om een einde aan de jaarlijkse ellende te maken is het eenmalig sterk ingrijpen in het

aantal runderen: het aantal Heckrunderen terug te brengen naar ca. 50 dieren. Het aantal dieren dat dan jaarlijks wordt geboren en afgeschoten moet worden, is dan aanzienlijk minder en kan door geboortebeperking verder worden teruggebracht. Dan zal het minder vaak noodzakelijk zijn tot bijvoeren over te gaan en als dat al moet gebeuren zullen de te verstrekken hoeveelheden hooi veel geringer zijn.

(Het terugbrengen van 300 naar 50 Heckrunderen is gevoelsmatig een drastische ingreep, maar volgens het eerder vastgestelde beleid zullen er dit jaar ook nog vele honderden herten moeten worden afgeschoten en zullen jaarlijks tientallen koniks naar het slachthuis moeten worden afgevoerd.

Ook wij vinden het doden van dieren afschuwelijk, maar dit is een onvermijdelijk gevolg van het introduceren van deze grote hoefdieren in een met hekwerk begrensde gebied.

Het is naar onze mening dan ook beter de verhouding tussen de aantallen grote grazers te herzien: het streefaantal herten te verhogen en het aantal runderen te verlagen. In tegenstelling met de runderen kunnen de edelherten en koniks zich relatief goed handhaven binnen de Oostvaardersplassen.

De verdeling over de diersoorten is niet door Provinciale Staten bepaald, maar door Staatsbosbeheer in het Managementplan (500 edelherten, 300 koniks en 300 Heckrunderen). Het streefaantal van 300 Heckrunderen is een ongelukkige keuze en dient o.i. dus verlaagd te worden.

3 opties:

Naar onze mening zijn er op dit moment 3 opties:

1. Voortgaan met het huidige beleid. Met het gevolg iedere winter 300 hongerende Heckrunderen, waarbij een groot deel daarvan in zeer slechte conditie geraakt. Jaarlijks grootschalig en langdurig bijvoeren noodzakelijk. De jaarlijkse aanwas van 50- 100 dieren zal moeten worden doodgeschoten.
2. Uitplaatsen van de Heckrunderen. Status "gehouden dieren" Bijvoeren noodzakelijk. Door geboortebeperking kan het jaarlijks noodzakelijke afschot worden beperkt en zullen de aantallen door natuurlijk verloop dalen.
3. Het eenmalig terugbrengen van het aantal Heckrunderen. De jaarlijkse aanwas is daardoor gering en zou door geboortebeperking verder kunnen worden beperkt. Het jaarlijkse afschot zal daardoor niet nodig of zeer gering zijn. De noodzaak tot grootschalig en langdurig bijvoeren zal sterk afnemen.

Geachte Statenleden, Geacht College van Gedeputeerde Staten,

Er zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet om een einde te maken aan het dierenleed in de Oostvaardersplassen, maar we zijn nog niet aan het einde van deze lange en moeizame weg. Iedere winter is er sprake van verhongerende runderen. Wij verzoeken u daarom dringend ook de laatste stappen te zetten om een einde te maken aan dit dierenleed: uitplaatsen van de Heckrunderen of sterk ingrijpen in het aantal runderen.

U kunt een einde aan dit dierenleed maken!! In 2018 bent u -ondanks alle verschillen in visies- gekomen tot een breed gedragen Beleidskader. We hopen, dat u ook nu de verschillen in visies weet te overbruggen en tot een breed gedragen aanpassing van het Beleidskader kunt besluiten.

Hoogachtend:

Stichting Welzijn Dieren Oostvaardersplassen

Namens deze: